

ELS AMICS D'EUROPA

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ÒRGAN DEL «COMITÈ D'AMICS DE L'UNITAT MORAL D'EUROPA»,

A BARCELONA I DELS SEUS ADHERITS I COL·LABORADORS

N.º 19

PRIMERA QUINZENA DE JULIOL

1918

OSCAR WILDE, WELTBURGER

El Oscar Wilde impertinente y paradójico ha absorbido por completo al elegante apologista del intelectualismo. También en el mundo de las letras se cumple, a veces, la ley de Gresham. A nosotros nada nos interesa el Oscar Wilde anecdótico, aquel hombre que se tapaba la boca con la mano para no mostrar a su interlocutor su poco confortable dentadura. Ni tampoco el autor de algunas obras dramáticas que encontramos excesivamente artificiosas (según The Nation su Salomé sólo encuentra efusión en Alemania). En sus ensayos, tan llenos de amor intelectual, es donde se muestra lo más fuerte de su personalidad. Entre paradojas y rasgos humorísticos la mente de Oscar Wilde reacciona desdeñosa contra el positivismo, contra el sentimentalismo, contra la filantropía, contra el utilitarismo, contra la tendencia racionalista en la religión anglicana, contra todas las ideas i sistemas que predominan en la Inglaterra de su tiempo. Y, sobre todo, contra el naturalismo con su idolatría de los hechos y su prejuicio del documento humano (Naturalismo es igual a provincianismo, decía un gran escritor ruso; es el provincianismo lo que más desdeña Wilde inspi-

rándose en la más pura tradición alemana.)

Traducimos con gusto unas páginas de «El Crítico como Artista, con algunas observaciones sobre la importancia de discutirlo todo»—*Intentions* páginas 211 a 213—en las que Oscar Wilde plantea el problema de la guerra desde el punto de vista de la lucha de la Cultura para eliminar formas ineficaces de pacifismo—Utilitarismo, Sentimentalismo—. Acaso algunas de las afirmaciones de Oscar Wilde le parezcan al lector un tanto ingenuas. Otras son francamente inadmisibles. Pero, reparos aparte, nos satisface esta profesión de fé de un hombre como Wilde, en el partido de la Inteligencia. En cuanto a la actitud de Goethe sabido es que obedeció a otras razones además de la que menciona Wilde. La página de las «Conversaciones» en que Goethe enumera a Eckermann las razones de su actitud ante la guerra de 1813 es, por otra parte, una condenación de la estética de *Intentions*.

No resistimos la tentación de copiar las últimas palabras que dice Goethe a Eckermann sobre el odio nacional. «El odio nacional es un odio particular que

se manifiesta más enérgico y ardiente en las regiones inferiores. Pero a cierta altura se desvanece; alcanzada esta altura uno se siente, por decirlo así, por encima de las nacionalidades y la felicidad o la desgracia de un pueblo vecino son como la propia desgracia o felicidad. Esta altura era la que convenía a mí ser, y mucho antes de haber alcanzado mis sesenta años me había habituado a morar en ella.»

Palabras confortadoras del color verde de la esperanza....

PÁGINAS DE OSCAR WILDE.
La escuela de Manchester se propuso llevar a los hombres a la realización de la fraternidad humana señalándoles las ventajas comerciales de la paz. Pretendió degradar este mundo maravilloso hasta convertirle en un mercado. Y fracasó en su afán de satisfacer los más bajos instintos. La guerra siguió a la guerra, y el credo de los mercaderes no impidió el choque sangriento entre Francia y Alemania.

Otras gentes buscan en nuestro tiempo la solución al problema de la guerra invocando simpatías sentimentales o dogmas superficiales inspirados en las vaguedades de algún sistema ético abstracto. Forman sus sociedades pacifistas tan amadas por los sentimentales, y muestran su fervor por el Arbitraje Internacional tan popular entre los que ignoran la historia. Pero la sola simpatía sentimental es ineficaz: es demasiado voluble, excesivamente conectada con las pasiones. Y un tribunal de arbitros privado del poder necesario para poner en ejecución sus acuerdos no serviría de mucho. Hay algo peor que la injusticia y es la justicia sin su espada en la mano. Un derecho que no es también poder, es un mal.

No, nuestras emociones no nos harán jamás cosmopolitas ni tampoco el afán

de lucro. Sólo el cultivo del espíritu crítico puede llevarnos a superar los prejuicios de raza. Goethe fué un germano entre los germanos. Amó a su país como ningún otro hombre. Sus compatriotas le eran caros; él los guió. Y no obstante, cuando la fuerte planta de Napoleón holló viñedos y cosechas de su tierra, sus labios guardaron silencio. *Cómo es posible escribir cantos de odio sin odio?* le decía a Eckermann; *y cómo yo para quien sólo la cultura y la barbarie tienen importancia, puedo odiar a una nación de las más cultas de la tierra y a la que debo gran parte de mi cultura?* Esa nota entonada por primera vez en el mundo moderno por Goethe llegará a ser, creo yo, el punto de partida del cosmopolitismo futuro. El espíritu crítico aniquilará todos los prejuicios de raza insistiendo a la unidad de la mente humana a través de la variedad de sus formas. Si la tentación nos lleva a guerrear con otro país, no hemos de olvidar que nuestro intento se dirige a destruir un elemento, acaso el más importante, de nuestra propia cultura. Mientras la guerra se presente como algo perverso conservará su aspecto fascinante; cuando se vea su vulgaridad cesará de ser popular. El cambio será lento, es claro, y la gente no se dará cuenta de él; no se dirá *no queremos hacer la guerra a Francia porque la prosa francesa es perfecta* sino que a causa de la perfección de la prosa francesa no será Francia odiada. El intelectualismo crítico ligará a los países de Europa más estrechamente que los deseos de los tenderos y de los hombres sentimentales. El nos dará la paz que brota de la inteligencia.

Traducción de

MANUEL GALAN PACHECO
Madrid, Julio 1918.

LA NACIÓ

COM A REALITAT METAFÍSICA

La història de la metafísica ens ensenya que l'esperit humà ha buscat primerament la realitat en el món exterior de les sensacions, ço que ha produït les diverses formes del materialisme, després en el món interior de les idees, ço que ha produït les diverses formes de l'idealisme. Sols en la filosofia moderna, a partir de Descartes, es comença a pendre l'individu, el jo, com element últim de la realitat, ço que ens condueix a l'espiritualisme. El mot de Descartes *Cogito ergo sum* ha sigut completat i corregit pel filòsof polac Cieszkowski que diu *Volo ergo cogito et sum*, i sols aqueixa direcció del pensament humà envers la voluntat ens portarà a una concepció metafísica de la nació. L'home pot pensar ell sol i considerar el seu pensament com a universal, comú a tothom. Però quant l'home vol alguna cosa fa l'experiment del xoc de sa pròpia voluntat amb la dels altres i sent el desig d'harmonia entre les voluntats de diversos individus. Llavors es comencen a distingir les diferències essencials entre els individus, i es classifiquen en espècies; i això ens condueix a una concepció metafísica de la nació.

L'individu com a organisme és sols un efecte de moltes causes exteriors. Fins si es considera com a consciència amb un cert contingut psicològic, no es encara necessàriament un ésser actiu. Sol, l'individu etern, que ha arribat a la certitud de la seva pre-existència i de la seva immortalitat esdevé una causa conscient en l'univers, i busca llavors a unir-se amb altres individus semblants, oposant-se als grups de voluntat contrària.

La vida nacional, o sigui la relació dels actes d'un individu amb el grup a què pertany, eixampla singularment tota activitat individual. El despertar d'una consciència nacional és un grau en l'evolució dels individus que sols molt poques persones atenyen en les nacions històriques. Aqueixes persones constitueixen nacions en el sentit metafísic, que són les causes reals de les nacions empíriques i històriques. El primer individu que ateny la consciència nacional crea sa nació, com es pot dir, tal volta, de Dante per Itàlia.

Les diferències que dintre la humanitat existeixen entre les nacions tindrien així una importància universal, i no estarien ja limitades a les condicions històriques amb què s'ens mostren en la terra. El que fa que un ver polac es distingeix i es sent diferent d'un francès, seria comú a un cert nombre d'esperits en l'univers, i la secular lluita entre polacs i alemanys seria sols un exemple d'una lluita semblant entre aqueixos dos tipus d'esperits en moltes altres humanitats. Però no es pot definir el polac o el francès pels seus defectes o les seves qualitats. Si ésser polac significa pertànyer a un grup d'éssers espirituals, ja no es pot explicar el caràcter polac per les influències materials de raça, de clima, d'història que, aparentment, han produït la nació polaca tal com històricament la coneixem. La classe d'esperit peculiar als polacs seria així anterior a la terra i a la humanitat terrestre, i sols es mostraria en la terra després d'una llarga sèrie d'altres agrupaments humans, en certs individus preparats per llur experiència anterior a desper-

tar-se a la consciència nacional polaca, que al igual que tots els estats de consciència nacional és un estat de consciència superior a l'estat de consciència individual.

L'assimilació dels elements estrangers per una nació pot ésser real si ella és causada pel despertar de la consciència nacionals dels individus assimilats, o senzillament aparent, si motius exteriors, sense veritable consciència nacional, lliguen els individus a un grup més aviat que a un altre. Aqueixos individus desnacionalitzats no estan encara realment nacionalitzats, i no seran una adquisició real per la nacionalitat que accepten exteriorment. Al contrari, influeixen perniciosament la vida nacional en la qual entren sense suficient preparació, com, per exemple, els Jueus superficialment assimilats a Polònia o a un altre país.

Un cop reconeguda la immortalitat de les nacions en sentit metafísic, i la impossibilitat d'imposar exteriorment a persones que no tenen encara la consciència nacional desperta, les apariències d'una vida nacional que els és estrangera, les persecucions d'una nació per una altra desapareixeran, i aqueix és el sol camí que conduirà a la pau universal. Cada nació veritable té de complir una missió en la humanitat, i aqueixa missió és útil a tota la humanitat. Així la cooperació pacífica de les nacions ha de fer lloc a les lluites de les armes.

Les altres conseqüències que es poden esperar del desenrotllament de la

consciència nacional, serien les següents:

1. La preponderància dels motius d'ordre econòmic en la vida social farà lloc a la preponderància dels motius de ordre moral per tot allò que té relació amb la vida nacional. Aqueixa transformació assegurarà l'existència material a tots aquells que participen activament a aqueixa vida, com avui els membres dels partits polítics dominants obtenen càrrecs ben retribuïts en l'administració de l'Estat.

2. El dret de totes les nacions, fins de les més dèbils numericament, serà respectat i garantit, com en tota societat civilitzada cada ciutadà es troba protegit en els seus drets, fins si no té cap força per reivindicar-los.

3. La constitució dels Estats es transformarà segons les necessitats de l'esperit nacional, això és, cada nació es donarà una constitució política que correspongui al seu caràcter i serà completament autònoma per tot allò que té relació amb la vida nacional.

El moviment social i polític que mena a aqueixa transformació de la humanitat va començar fa cinc cents anys per la unió lliure i voluntària de tres nacions al centre d'Europa, — penso amb els Polacs, els Lituans i els Rutens, — i es manifesta en un nombre creixent d'estats nacionals tant com en la decadència dels estats formats per la conquesta, com Rússia, Prússia, Turquia i Austria.

WINCENTY LUTOSLAWSKI

De «Quàderns d'Estudi».

ELS AMICS D'EUROPA seràn servits per abonament al periòdic VIDA OLOTINA a qui es dirigeixi a l'Administració, acompanyant l'import de la subscripció que és de 1'25 pessetes al trimestre.

ADREÇA DEL PERIÒDIC: Passeig de Blay, 52, OLOT.—ADREÇA DEL COMITÉ: Carrer de Balmes, 65, 1er., BARCELONA
